Влада на Република Северна Македонија
Кабинет на заменик на претседателот на Владата задолжен за политики на добро владеење

Qeveria e Republikës së Maqedonisë së Veriut
Kabineti i Zëvendëskryetarit të Qeverisë i angazhuar për Politika të Qeverisjes së Mirë

Република Северна Македонија
Republika e Maqedonisë së Veriut
ВЛАДА НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
QEVERIA E REPUBLIKËS SË MAQEDONISË SË VERIUT
Скопје-Shkup
Примено: / E pranuar: 31-10-2024
Орг.Един. / Njësia Org.: | Број / Numri: | Прилог / Shtojca: | Вредност / Vlerë:
40-9916/3

Арх. број/ Num. ark.: 10-10038/2
Датум/Data: 31-10-2024

До: Институт за европска политика - Скопје

Ул. Антоние Грубишиќ 2/2, 1000 Скопје

Предмет: Мислење по Предлог-иницијативата „Унапредување на алтернативниот начин на решавање спорови“

Почитувани,

Најпрво, во име на Кабинетот на Заменик на претседателот на Владата на Република Северна Македонија задолжен за политики за добро владеење Ви благодарам за Вашето учество во Дијалогот меѓу Владата и граѓанскиот сектор на тема „Владеење на право, добро владеење и борба против корупција“ и за проактивниот пристап изразен со доставување на оваа иницијатива.

Кабинетот на Заменик на претседателот на Владата на Република Северна Македонија задолжен за политики за добро владеење, од аспект на своето портфолио, со особено внимание ја разгледа иницијативата „Унапредување на алтернативниот начин на решавање спорови“, поднесена од Ваша страна до Генералниот секретаријат на Владата на Република Северна Македонија и истата ја оцени како *релевантна и прифатлива*.

Целта на Законот за медијација е да го олесни пристапот до постапката на медијација како алтернативна постапка за решавање на спорните односи во кои страните можат слободно да располагаат со своите барања, како и да се влијае на подигање на свеста за

Drejtuar: Institutit për Politikë Evropiane - Shkup

Rr. Antonie Grubishiq 2/2, 1000 Shkup

Lënda: Mendim ndaj Propozim-nismës “Avancimi i mënyrës alternative të zgjidhjes së kontesteve”

Të nderuar,

Së pari, në emër të Kabinetit të Zëvendëskryetarit të Qeverisë së Republikës së Maqedonisë së Veriut, i angazhuar për Politika të Qeverisjes së Mirë, Ju falënderojmë për pjesëmarrjen Tuaj në Dialogun ndërmjet Qeverisë dhe sektorit civil me temë “Sundimi i të drejtës, qeverisje e mirë dhe luftë kundër korrupsionit” dhe për qasjen proaktive të shfaqur me dorëzimin e kësaj nisme.

Kabineti i Zëvendëskryetarit të Qeverisë së Republikës së Maqedonisë së Veriut, i angazhuar për Politika të Qeverisjes së Mirë, nga aspekti i portofolit të tij, me kujdes të veçantë e shqyrtoi nismën “Avancimi i mënyrës alternative të zgjidhjes së kontesteve”, parashtruar nga ana Juaj deri te Sekretariati i Përgjithshëm i Qeverisë së Republikës së Maqedonisë së Veriut dhe të njëjtën e vlerësoi si *relevante dhe të pranueshme.*

Qëllimi i Ligjit të Ndërmjetësimit është që të lehtësojë qasjen deri te procedura e ndërmjetësimit si procedurë alternative për zgjidhjen e marrëdhënieve kontestuese në të cilën palët mundet lirshëm të disponojnë me kërkesat e tyre, si dhe të ndikojë në ngritjen e

медијацијата, со поттикнување на нејзината примена и преку гарантирање на балансирана врска меѓу медијацијата и судската постапка.

vetëdijes për ndërmjetësim, me nxitjen e zbatimit të saj dhe përmes garantimit të lidhjes së balancuar ndërmjet ndërmjetësimit dhe procedurës gjyqësore.

Кабинетот на Заменик на претседателот на Владата на Република Северна Македонија задолжен политики на добро владеење ја поддржува идејата дека граѓаните нивните спорови првенствено треба да ги решаваат преку алтернативни начини, односно преку медијација, како и дека продолжувањето на работењето и ефикасното функционирање на Националниот совет за медијација како и на Комората на медијатори на РСМ е од голема важност, но сметаме дека оваа Предлог-иницијатива потребно е да се упати до Министерството за правда.

Kabineti i Zëvendëskryetarit të Qeverisë së Republikës së Maqedonisë së Veriut, i angazhuar për Politika të Qeverisjes së Mirë, e mbështet idenë se qytetarët kontestet e tyre në radhë të parë duhet ti zgjidhin përmes mënyrave alternative, përkatësisht përmes ndërmjetësimit, si edhe se vazhdimi i punës dhe funksionimit efikas të Këshillit Nacional të Ndërmjetësimit si dhe i Odës së Ndërmjetësuesve të RMV-së është e rëndësisë së madhe, por mendojmë se kjo Propozim-nismë duhet të referohet në Ministrinë e Drejtësisë.

Од увидот во системот е-влада, утврдивме дека Актите на Националниот Совет за медијација се донесени на 4-та седница на Владата на РСМ одржана на 13.2.2024 година, додека д-р Јелисавета Георгиева Јовевска, национален координатор за медијација на нејзино барање е разрешена од страна на Владата на РСМ на 05.03.2024 година. Новиот вршител на должност, национален координатор за медијација, Борче Мирчески е именуван на 03.04.2024 година и истиот е разрешен на 05.07.2024 година.

Nga kontrolli në sistemin e-qeveri, konstatuam se aktet e Këshillit Nacional të Ndërmjetësimit janë sjellë në seancën e 4-të të Qeverisë së RMV-së mbajtur më 13.2.2024, ndërsa dr. Jelisaveta Georgieva Jovevska, koordinatore nacionale për ndërmjetësim me kërkesë të saj është shkarkuar nga Qeveria e RMV-së më 05.03.2024. Ushtruesi i ri i detyrës, koordinatori nacional i ndërmjetësimit, Borçe Mirçeski, është emëruar më 03.04.2024 dhe i njëjti është shkarkuar më 05.07.2024.

Што се однесува до навремена примена на законските измени и спречување на преклопувањето на надлежноста помеѓу Комората на медијатори и Националниот совет за медијација, Кабинетот на Заменик на претседателот на Владата на Република Северна Македонија задолжен за политики за добро владеење, според одредбите на Законот за медијација не забележува дека има преклопување на надлежностите помеѓу Националниот совет за медијација и Комората на медијатори.

Sa i përket zbatimit me kohë të ndryshimeve ligjore dhe parandalimit të përputhjes së kompetencave ndërmjet Odës së Ndërmjetësuesve dhe Këshillit Nacional të Ndërmjetësimit, Kabineti i Zëvendëskryetarit të Qeverisë së Republikës së Maqedonisë së Veriut, i angazhuar për Politika të Qeverisjes së Mirë, sipas dispozitave të Ligjit të Ndërmjetësimit nuk vëren se ka përputhje të kompetencave ndërmjet Këshillit Nacional të Ndërmjetësimit dhe Odës së Ndërmjetësuesve.

Исто така, сметаме дека преку ресорното министерство треба да се обратите до Коморатa на медијатори, бидејќи во членот 40 од Законот за медијација е уредено прашањето за стекнување со право на вршење на медијаторски работи, кој член 40 гласи:

(1) Медијаторот кој има лиценца за вршење медијаторски работи од членот 51 од овој закон, се запишува во Именикот.

(2) Медијаторот се стекнува со право на вршење на медијаторски работи од денот на извршениот упис во Именикот, по претходно поднесена пријава за упис во Комората и приложен доказ за платена годишна членарина во Комората.

(3) Комората е должна уписот на медијаторот во Именикот да го изврши веднаш, а најдоцна во рок од три работни дена од поднесувањето на пријавата за упис од ставот (2) на овој член.

(4) Именикот задолжително се објавува на веб-страницата на Комората, Министерството и на огласните табли и на веб-страниците на судовите.

(5) Комората редовно ги ажурира податоците во Именикот и на барање на медијаторите им издава потврда за факти за извршените измени.

Покрај највисокиот орган на Комората кој е Собранието, други органи на Комората се: Надзорен одбор, Управен одбор, претседател и Етички совет.

Собранието за избор на органите на Комората на 26.02.2022 година извршил избор на претседател на Комората на медијатори, како и се избрале членови на Надзорен и Управен одбор.

Gjithashtu, konsiderojmë se duhet të drejtoheni te Oda e Ndërmjetësuesve përmes ministrisë resoriale, sepse në nenin 40 të Ligjit të Ndërmjetësimit është e rregulluar çështja e fitimit të së drejtës për kryerjen e punëve të ndërmjetësimit, i cili neni 40 thotë:

(1) Ndërmjetësuesi i cili ka licencë për kryerjen e punëve të ndërmjetësimit nga neni 51 i këtij ligji regjistrohet në Listën e emrave.

(2) Ndërmjetësuesi e fiton të drejtën për kryerjen e punëve të ndërmjetësimit nga dita e regjistrimit të realizuar në Listën e emrave, pas fletëparaqitjes së parashtruar për regjistrim në Odë dhe dëshmisë së bashkëngjitur për anëtarësinë vjetore të paguar në Odë.

(3) Oda është e obliguar që ndërmjetësuesin ta regjistrojë në Listën e emrave menjëherë, e më së voni në afat prej tre ditësh nga data e parashtrimit të fletëparaqitjes për regjistrim nga paragrafi (2) i këtij neni.

(4) Lista e emrave publikohet detyrimisht në faqen e ueb-it të Odës, Ministrisë dhe në tabelat e shpalljeve dhe në faqet e ueb-it të gjykatave.

(5) Oda rregullisht i përditëson të dhënat në Listën e emrave dhe me kërkesë të ndërmjetësuesve lëshon vërtetim për faktet për ndryshimet e bëra.

Përveç organit më të lartë të Odës, që është Kuvendi, organe të tjera të Odës janë: Bordi mbikëqyrës, Bordi drejtues, kryetari dhe Këshilli i etikës.

Kuvendi për zgjedhjen e organeve të Odës më 26.02.2022, zgjodhi kryetarin e Odës së Ndërmjetësuesve, si dhe u zgjodhën anëtarët e Bordit mbikëqyrës dhe drejtues.

Мандатот на член на Надзорен одбор, Управен одбор и претседател на Комората е две години со можност за уште еден последователен избор.

Mandati i anëtarit të Bordit mbikëqyrës, Bordit drejtues dhe kryetarit të Odës është dy vjet me mundësi rizgjedhjeje.

Со оглед дека на веб-страната на Комората на медијатори на РСМ, за претседател на Комората и членови на Управен и Надзорен одбор стојат сеуште истите именувани лица од 26.02.2022 година, потребно е повторно Собранието да направи избор на органите на Комората.

Duke qenë se në faqen e ueb-it të Odës së Ndërmjetësuesve të RMV-së, për kryetar të Odës dhe anëtarë të Bordit drejtues dhe mbikëqyrës qëndrojnë edhe më tej të njëjtët persona të emëruar nga data 26.02.2022, është e nevojshme që Kuvendi të bëjë sërisht përzgjedhjen e organeve të Odës.

Согласно член 64 став (1) од Законот за медијација (*) Сл.весник на РСМ бр.294/2021) - Националниот совет за медијација е составен од Национален координатор за медијација, четири члена и секретар.

Në bazë të nenit 64 paragrafi (1) të Ligjit të Ndërmjetësimit (*)Gazeta Zyrtare e RMV-së nr. 294/2021) - Këshilli nacional i ndërmjetësimit përbëhet nga koordinatori nacional i ndërmjetësimit, katër anëtarë dhe sekretari.

Согласно член 64 став (2) од Законот за медијација наведено е дека "Владата го именува Националниот координатор за медијација, кој го раководи, застапува и претставува Советот, со мандат од пет години".

Në bazë të nenit 64 paragrafi (2) të Ligjit të Ndërmjetësimit thuhet se "Qeveria emëron koordinatorin nacional për ndërmjetësim, i cili udhëheq, përfaqëson dhe paraqet Këshillin, me mandat pesëvjeçar".

Во моментот Владата се уште нема именувано нов координатор за медијација (од месец јули 2024 година е испразнето ова место) а има членови и секретар на Советот кои без Национален координатор согласно Законот за медијација не можат не да бидат транспарентни туку не можат воопшто да функционираат. Затоа, потребно е во најбрз можен рок Владата согласно Законот за медијација да именува нов Национален координатор за медијација.

Për momentin Qeveria ende nuk ka emëruar koordinator të ri të ndërmjetësimit (prej muajit korrik të vitit 2024 kjo pozitë është bosh), ndërsa ka anëtarë dhe sekretar të Këshillit të cilët pa koordinator nacional sipas Ligjit të Ndërmjetësimit nuk munden të mos jenë transparent, por nuk mund të funksionojë fare. Prandaj, është e nevojshme që sa më shpejt që të jetë e mundur që Qeveria në përputhje me Ligjin e Ndërmjetësimit të emërojë koordinator të ri nacional të ndërmjetësimit.

Една од задачите на Националниот совет за медијација е издавање на лиценци на медијаторите. Но согласно сегашната состојба во која не функционира Комората на медијатори односно каде Комората на медијатори не функционира од 26.02.2024

Një nga detyrat e Këshillit Nacional të Ndërmjetësimit është lëshimi i licencave për ndërmjetësuesit. Por sipas situatës aktuale në të cilën nuk funksionon Oda e Ndërmjetësuesve, përkatësisht ku Oda e Ndërmjetësuesve nuk funksionon që nga data 26.02.2024 prej kur ka

година од кога е истечен мандатот на претседателот на Комората, членовите на Надзорниот и членовите на Управниот одбор, потребно е помагање на сите институции во делот на повторно одржување на Собрание на Комората за избор на нови органи. Согласно достапните информации и од сајтот на Комората на медијатори, претходното раководство на Комората на медијатори на кои им истекол мандатот во февруари 2024 година немало одржано Собрание за избор на нови органи и без функционирање на Комората на медијатори се закочува целиот процес на медијација. Бидејќи Комората на медијатори на РСМ меѓу останатите задачи и активности согласно Законот за медијација врши упис на медијаторите во Именикот на медијатори односно тоа е законскиот услов за стекнување со својство медијатор целиот процес е и ќе биде закочен доколку не се избере нов претседател на Комората на медијатори и нови органи со цел истите да можат да го извршат Уписот и сите промени кои следат во самиот Именик на медијатори.

Повторно потенцираме дека во постојниот Закон за медијација нема преклопување на надлежностите на Националниот совет за медијација и Комората на медијатори. Во Законот за медијација сите нивни надлежности добро се разграничени, но на мислење сме согласно сите факти и расположливи информации дека под хитно, со цел да продолжат активностите за унапредување на медијацијата во нашата земја, мора да се најде начин да им се помогне на постојните медијатори да одржат Собрание за избор на нови органи на Комората, односно да се помогне да профункционира Комората на медијатори и паралелно да се избере односно именува на Влада нов национален координатор со цел да продолжат активностите на Националниот совет за

mbaruar mandati i kryetarit të Odës, anëtarëve të Këshillit mbikëqyrës dhe anëtarëve të Bordit Drejtues, është e nevojshme ndihma e të gjitha institucioneve në pjesën e ri mbajtjes së Kuvendit të Odës për zgjedhjen e organeve të reja. Në përputhje me informacionet e disponueshme dhe nga faqja e internetit të Odës së Ndërmjetësuesve, kryesia e mëparshme e Odës së Ndërmjetësuesve, të cilës i ka përfunduar mandati në shkurt të vitit 2024, nuk ka mbajtur Kuvendin për zgjedhjen e organeve të reja dhe pa funksionimin e Odës së Ndërmjetësuesve, i gjithë procesi i ndërmjetësimit ka ngecur. Meqenëse Oda e Ndërmjetësuesve të RMV-së, përveç detyrave dhe aktiviteteve të tjera në përputhje me Ligjin e Ndërmjetësimit, i regjistron ndërmjetësuesit në Listën e emrave të Ndërmjetësuesve, përkatësisht është kushti ligjor për marrjen e titullit të ndërmjetësuesit, i gjithë procesi është dhe do të ngec nëse nuk zgjidhet kryetar i ri i Odës së Ndërmjetësuesve dhe organe të reja në mënyrë që të njëjtit të mund të kryejnë Regjistrimin dhe të gjitha ndryshimet që vijojnë në vetë Listën e emrave të ndërmjetësuesve.

Theksojmë sërish se në Ligjin aktual të Ndërmjetësimit nuk ka përputhje të kompetencave të Këshillit Nacional të Ndërmjetësimit dhe Odës së Ndërmjetësuesve. Në Ligjin e Ndërmjetësimit, të gjitha kompetencat e tyre janë të përcaktuara mirë, por jemi të mendimit, sipas të gjitha fakteve dhe informacioneve që disponojmë, që urgjentisht të vazhdojnë aktivitetet për promovimin e ndërmjetësimit në vendin tonë, duhet gjetur një mënyrë për të ndihmuar ndërmjetësuesit aktual për të mbajtur Kuvendi për zgjedhjen e organeve të reja të Odës, përkatësisht për të ndihmuar funksionimin e Odës së Ndërmjetësuesve dhe paralelisht të zgjidhet përkatësisht emërohet në Qeveri koordinator i ri nacional për vazhdimin e aktiviteteve të Këshillit Nacional të Ndërmjetësimit i cili prej kur është formuar deri

медијација кој од кога се формираше до март 2024 година навистина согласно нивните извештаи, транпарентноста и досавените податоци до Владата на РСМ има направено многу (семинари, обуки, Втората регионална конференција за промоција на медијација одржана во Скопје и слично) за подобрување на користењето на медијацијата како алатка за решавање на одредени спорни ситуации.

në mars të vitit 2024, në të vërtetë, sipas raporteve të tyre, transparenca dhe të dhënat e dorëzuara në Qeverinë e RMV-së kanë bërë shumë (seminare, trajnime, Konferenca e Dytë Rajonale për Promovimin e Ndërmjetësimit të mbajtur në Shkup, etj.) për të përmirësuar përdorimin e ndërmjetësimit si mjet për zgjidhjen e situatave të caktuara kontestuese.

Ви благодариме за соработката,

Ju falemnderit për bashkëpunimin.

Заменик на претседателот на Владата на Република Северна Македонија
Zëvendëskryetari i Qeverisë së Republikës së Maqedonisë së Veriut
Arben Fetai

Доставено до:
Генералниот секретаријат на Владата на Република Северна Македонија

Dorëzuar edhe:
Sekretariatit të Përgjithshëm të Qeverisë së Republikës së Maqedonisë së Veriut